

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФІЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

94.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 2-го Декабря.— 1847— Wilno. WTOREK, 2-go Grudnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТИЯ.

ВИЛЬНА.

Всерадостный день воспествія на Всероссійскій Престолъ Его Императорскаго Величества Государя Императора празднованъ быль въ Вильнѣ со всѣмъ торжествомъ, приличнымъ этому драгоцѣнному, для сердца каждого вѣрноподданнаго.

Въ 10 часовъ утра, Его Высокопревосходительство Г. Виленскій Военный, Гродненскій, Минскій и Ковенскій Генерал-Губернаторъ, Генераль-Лейтенантъ Феодоръ Яковлевичъ Мирковицъ, изволилъ принимать поздравленія Духовныхъ особы, Гг. Военныхъ и Гражданскихъ чиновниковъ и Дворянства. Послѣ того, все собраніе отправилось въ Николаевскую Приходскую Церковь, где Высокопреосвященнѣйшимъ Іосифомъ, Архіепископомъ Литовскимъ и Виленскимъ, совершена была Божественная Литургія и молебствіе о здравіи и благоденствії Великаго Монарха, съ провозглашеніемъ многолѣтія Ихъ Императорскимъ Величествамъ и всему Августѣйшему Дому.

Въ тоже время, во всѣхъ храмахъ, какъ Православнаго, такъ Римско-Католическаго и прочихъ исповѣданій, совершено было благодарственное молебствіе.

Въ 4 часа по полудни, у Г. Генерал-Губернатора быль обѣдъ для Военныхъ и Гражданскихъ чиновниковъ и почетныхъ Дворянъ. Во время стола не приставалъ гремѣть оркестръ военной музыки и при радостномъ и умилительномъ народомъ гимнѣ: *Боже, Царя храни!* провозглашенъ быль, съ истиннымъ восторгомъ, тостъ за здравіе Всемилостивѣйшаго Монарха, и всей Августѣйшей Фамиліи.

Вечеромъ городъ быль иллюминованъ.

Санктпeterburgъ, 26-го Ноября.

19-го числа, изволилъ возвратиться изъ-за границы Его Императорское Высочество Герцогъ Максимилианъ Лейхтенбергскій.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Najradośniejsza rocznica wstapienia na Tron Wszech-Rossji Najjaśniejszego CESARZA JEGO Mości, obchodzona byla w naszym mieście z calą uroczystością, odpowiednią tej tak drogiej sercu každego z wiernych poddanych pańiące.

O godz. 10-ej z rana, Pan Wileński Wojenny, Grodziański, Miński i Kowieński Jeneral-Gubernator, Jeneral-Porucznik T. J. Mirkowicz, raczył przyjmować powińska osób Duchownych, Wojskowych i Cywilnych Urzędników i Dworzaństwa. Następnie całe zgromadzenie udało się do Parafialnego Kościoła św. Mikołaja, gdzie Jaśnie Wielmożny Arcybiskup Litewski i Wileński odprawił Mszą Świętą i dziękuje modły za zdrowie i powołność WIELKIEGO MONARCHY, z pobożnym pieniem o długie lata dla Ich CESARSkich Mości i całego Najjaśniejszego Ich Domu.

W tymże czasie, we wszystkich innych świątyniach, tak Rzymsko-Katolickich, jako i dalszych wyznań, odprawiały się solenne nabożeństwa.

O godzinie 4-ej z południa, u Pana Jeneral-Gubernatora był obiad dla wojskowych i cywilnych Urzędników i znakomitszych Dworzan. W czasie uczy grzmiała muzyka wojskowa, przy graniu zaś radośnego i uroczystego hymnu: *Boże, zachowaj Cesarza!* spełniony był z najwyższą radością i zapalem, toast zdrowia Najmiłościwszego MONARCHY i całego Najjaśniejszego Domu.

Wieczorem miasto było oświecone.

St. Petersburg, 26-go Listopada.

Dnia 19 b. m. raczył powrócić z zagranicy Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ Hrabę Maxymilian Leuchtenbergski.

Высочайшими Грамотами, 18-go и 25 Октября, Всемилостивѣше пожалованы Кавалерами: ордена Св. Александра Невскаго, Чрезвычайный и Полномочный Посолъ Его Величества Императора Австрійскаго при ИМПЕРАТОРСКОМЪ Дворѣ, Графъ Коллоредо-Вальзее, и ордена Св. Анны 1-й степени, Чрезвычайный Полномочникъ и Полномочный Министръ Его Величества Короля Пруссекаго при ИМПЕРАТОРСКОМЪ Дворѣ, Генералъ-Майоръ Раховъ.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 20-го Ноября, Генералъ-Адъютантъ, Генералъ-Лейтенантъ Графъ Строгоновъ 1-й, согласно прошению его, уволенъ отъ должности Попечителя Московскаго Учебного Округа и отъ всѣхъ обязанностей по учебной части, съ оставленiemъ въ званіи Генералъ-Адъютанта, Сенаторомъ и въ прочихъ занимаемыхъ имъ должностяхъ.

— По случаю отрѣшенія отъ должности Костромскаго Гражданскаго Губернатора, Государь Императоръ Высочайше соизволилъ поручить Генералъ-Адъютанту, Князю Италійскому Графу Суворову Рымникскому, временно, управление Костромскою Губерніею, впредь до назначенія начальника сей губерніи.

ИЗВѢСТИЯ СЪ КАВКАЗА.

Въ осенне время, мелкая партія горцевъ, пользуясь мелководiemъ Терека, скрытно переправляются на лѣвый берегъ, для хищничества. Нынѣ казакамъ нашимъ удалось строго наказать покушеніе, болѣе другихъ дерзкое.

Въ ночи съ 9-го на 10-е Октября, хищники, переправившись черезъ Терекъ, захватили въ степи, близъ Станицы Новогладковской, табунъ лошадей. Сотникъ Камковъ съ станичными казаками бросился преслѣдоватъ непріятеля, настигъ его на обратной переправѣ черезъ Терекъ, и смѣло ударивъ въ шашки, опрокинулъ его въ рѣку. Захваченный табунъ отбитъ назадъ, и, кроме того, казаки взяли 14 лошадей съ сѣдлами и много оружія.

Междѣ тѣмъ, по первому извѣстію о прорывѣ партіи, поскакалъ ей на перерѣзъ, изъ укрѣпленія Ташъ-Кичу, Войсковой Старшина Поляковъ съ 120-ю казаками Донскаго N. 40-го Полка. Они довершили пораженіе хищниковъ, и взяли въ пленъ 8 человѣкъ, съ оружіемъ и лошадьми.

По достовѣрнымъ свѣдѣніямъ, изъ этой партіи, состоявшей изъ 100 человѣкъ, возвратились домой, и то по однѣмъ, менѣе 50-ти человѣкъ. Съ нашей стороны ранены 3 казака.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТИЯ.

ПРУССІЯ.

Берлинъ, 16 Ноября.

Тайный статсь-министръ Ротеръ, праздновалъ третьяго дня 50-лѣтній юбилей своей службы. Король пожаловалъ, того же числа, юбиланта орденомъ Чернаго Орла. Чиновники вѣдомствъ, коими управлялъ сей министръ, составили капиталъ въ 30,000 талеровъ, проценты коего назначены для содержанія трехъ мѣстъ въ основанномъ здѣсь Ротеромъ благотворительному заведенію.

— Вчерашие погребеніе профессора Диленбаха было весьма великолѣпно. Покрайней мѣрѣ 100,000 человѣкъ собралось на этотъ печальный обрядъ, и около 300 экипажей, въ числѣ которыхъ и королевскіе, слѣдовали за гробомъ. Преемникомъ Диленбаха, по званію профессора Химії въ университѣтѣ, назначень будеть профессоръ Баумъ изъ Герсвальда.

— 18-го числа скончался здѣсь, въ слѣдствіе случившагося, прежде апоплексического удара, дѣйствительный тайный советникъ Гоффманъ, знаменитый германскій государственный мужъ.

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 22—25 Ноября.

Король пріѣзжалъ вчера въ Парижъ, въ совѣтъ министровъ, а вечеромъ возвратился въ Сен-Клу.

— Въ сегодняшнемъ Мониторѣ обнародовано королевское постановление, коимъ палаты созваны къ 28 Декабря.

Przez Najwyższe Dyplomata, 18-go i 25-go Października, Najłaskawię mianowani zostali Kawalerami: Orderu Św. Alexandra Newskiego, Posel Nadzwyczajny i Pełnomocny N. Cesarza Austryackiego przy Dworze Cesarskim, Hrabia Colloredo-Walsee, i Orderu Św. Anny 1-ej klasy, Posel Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny N Króla Pruskiego przy Dworze Cesarskim, Jeneral-Major Rochow.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojskowym, d 20 Listopada, Jeneral-Adjutant, Jeneral-Porucznik Hrabia Strogonow 1-szy, stosownie do swojej prošby, uwolniony został od obowiązku Kuratora Moskiewskiego Naukowego Okręgu i od wszelkich zatrudnień w Wydziale Naukowym, z pozostaniem w stopniu Jeneral-Adjutanta, Senatorem i w innych zajmowanych przezeń obowiązkach.

— Z powodu usunięcia od obowiązków Gubernatora Cywilnego Kostromskiego, JEGO CESARSKA Mośc Najwyższej zezwolił poruczyć Jeneral-Adjutantowi, Księciu Italijskiemu, Hrabemu Suvorowi-Rymniskiemu, tymczasowy zarząd gubernią Kostromską, aż do dalszego przeznaczenia Naczelnika tej gubernii.

WIADOMOŚCI Z KAUZAU.

Zwykle w jesieni, drobne partie Górali, korzystając z małej wody w Terek, skrycie przeprawiają się na brzeg lewy, dla łupiectwa. Teraz kozakom naszym udało się ostro ukarać zamach, który był nad inne zuchwalszy.

W nocy z d. 9-go na 10-ty Października, rabusie, przeprowadzili się przez Terek, zajęli w stepie, blisko stancji Nowogladkowskiej, tabun koni. Setnik Kamkow, z kozakami tejże stancji, rzucił się w pogon za nieprzyjacielem, dognał go przeprowadzającego się na powrót przez Terek, i śmiele uderzywszy z szabłą w ręku, wpędził do rzeki. Zajęty tabun nazad odpędzony został, a prócz tego kozacy wzięli 14 koni z siodłami i wiele broni.

Tymczasem, na pierwszą wiadomość o wtargnieniu partyi, wyruszył, celem jej odcięcia, z warowni Tasz-Kiczu, Starszyna wojskowy Polukow, ze 120 kozakami Półka Donskiego N. 40. Dokonali oni porażki rabusiów i wzięli w niewolę 8 ludzi, z bronią i koniami.

Po drugie wiadomości, z partii tej, składającej się ze 100 ludzi, powróciło do domu, i to pojedynczo, mniej niż 50-ciu. Z naszej strony raniono trzech kozaków.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

ПРУССІЯ.

Berlin, 16 listopada.

Tajny Minister Stanu Rother, obchodził onegdaj 50-letni jubileusz służby swojej. Król ozdobił w tym dniu jubilatora orderem Orła Czarnego Urzędnicy wydziałów, którymi ten Minister zawiadywał, złożyli kapitał 30,000 talarów, od którego procent przeznaczono na utrzymanie trzech ubogich, w założonym tu przez Rothera instytucie dobroczynnym.

— Wezorajski pogrzeb Profesora Diefenbacha był bardzo wspaniały. Najmniej 100,000 ludzi zebralo się na ten żałobny obrzęd, a blisko 300 pojazdów, pomiędzy które i królewskie, przyłączyły się do orszaku pogrzebowego. Następą Diefenbacha, jako Profesora Chirurgii w Uniwersytecie, mianowany będzie Professor Baum z Gerswald.

— Dnia 18 umarł tu w skutku doznanego poprzednio napadu apoplektycznego, Rzeczywisty Radca Hoifman, najznakomitszy statysta niemiecki.

ФРАНЦІЯ.

Paryż, 22—25 listopada.

Król zjeżdżał wezoraj do Paryża na radę Ministrów, poczém wrócił wieczorem do St Cloud.

— Monitor ogłosił dzisiaj postanowienie Królewskie, zwolniające Izby na dzień 28-my Grudnia.

— Король, на днхъ, принималъ въ аудиенціи австрійскаго посланника, съ которымъ имѣлъ продолжительное совѣщаніе относительно настоящаго положенія дѣлъ въ Италии. Таможенный союзъ Церковной области съ Тосканою и Сардиніею, справедливо считають здѣсь первымъ важнымъ шагомъ къ преобразованію какъ торговыемъ, такъ и политическихъ сношеній всей Италии. (См. Италия).

— Въ Римъ отправленъ курьеръ съ инструкцією для графа Россіи. Посланнику поручено восстановить дипломатическія сношениа Бельгіи съ Римомъ, прекращенные въ слѣдствіе непринятія римскимъ дворомъ вновь назначенаго бельгійскаго посланника, г-на Леклерка.

— Къ французской эскадрѣ въ заливе Спецціа, присоединилось еще 5 пароходовъ. Англійская эскадра близъ Мальты также все болѣе и болѣе усиливается, и Англичане собираютъ огромные военные припасы въ Мальтѣ и Корфу.

— Изъ Тулона сообщаютъ, что принцъ Жуэнвильскій страдаетъ печенью, и что поэтому всѣ оправтъ флотъ на Средиземномъ морѣ и прибудетъ обратно въ Парижъ.

— Говорятъ, что Королева препроводила къ Папѣ въ видѣ подарка великолѣпную, алмазами увѣшенную, тіару. — Авиньонскій архиепископъ предписалъ также въ своей епархіи совершить молебствіе о благополучіи Папы.

— Въ Газетѣ *Patrie* сообщаютъ, что во вторникъ англійскій, австрійскій и прусскій посланники присутствовали въ министерствѣ иностраннѣхъ дѣлъ, и послѣ совѣщанія, продолжавшагося два часа, отправленъ былъ курьеръ въ Швейцарію.

— Нашему посланнику въ Швейцаріи, Г. Буале-Конту, послано повелѣніе, чтобы онъ немедленно оставилъ Швейцарію и прекратилъ сношениа съ правящимъ Кантономъ (Форортомъ) и Сеймомъ. (См. Швейцарія).

— Важная новость, не сколько разъ повторенная и опровергнутая, сегодня снова распространилась въ Парижѣ: говорятъ, что Испанская Королева беременна.

— Баронъ Талейранъ, прибывшій изъ Мадрида съ депешами, пробывъ въ Парижѣ только 24 часа. Говорятъ, что онъ привезъ приглашеніе, чтобы герцогиня Монпансье прибыла съ своимъ супругомъ въ Мадридъ, и получила отказъ. Утверждаютъ также, что большинство кортесовъ потребуетъ, чтобы герцогиня Монпансье, какъ наследница престола, жила при своей сестрѣ въ Испаніи, но кажется, что французской кабинетъ на это не согласится.

— Въ слѣдствіе совѣщанія лорда Пальмерстона, съ герцогомъ Бороли, состоялось постановленіе, въ которомъ сказано, что въ случаѣ, если Розасъ не согласится на предложенія Англіи и Франціи, предприняты будутъ общія непріятельскія мѣры противъ его власти въ Буэнос-Айресѣ.

— Новая почтовая конвенція между Англіею и Франціею на днхъ была подписана, со стороны Франціи, графомъ Дежаномъ, а со стороны Англіи — лордомъ Клаурикардомъ, выѣхавшимъ иныѣ обратно въ Англію.

— Главный совѣтъ сенскаго департамента, несмотря на объявленіе префекта, что онъ не долженъ заниматься политическими дѣлами, большинствомъ 25 голосовъ противъ 8 объявилъ себѣ въ пользу реформы выборовъ. Префектъ получилъ отвѣтъ, что эти учрежденія могутъ заниматься всемъ относящимся къ законодательству. Большинство другихъ главныхъ совѣтовъ равномѣрно объявило себѣ въ пользу реформы.

— Празднства приверженцевъ избирательной реформы все болѣе и болѣе увеличиваются; они происходятъ почти на всѣхъ пунктахъ Франціи. На празднствахъ, данномъ въ Компьенѣ, находились: 5 депутатовъ, 5 департаментскихъ совѣтниковъ, 6 уѣздныхъ совѣтниковъ, 29 меровъ, 109 городскихъ совѣтниковъ, 17 офицеровъ національной гвардіи и 25 избирателей.

— Третьего дня дѣвица Люзи-Депортъ получила свободу, вслѣдствіе окончательной резолюціи суда, что противъ нея не найдено никакихъ доказательствъ на счетъ ея посредственного участія въ преступленіи герцога Прадена.

— Исправительный судъ издалъ сегодня заочный приговоръ на королевскаго ординарца г-на Гюдена, подвергающій его, за фальшивую картежную игру и обманъ, трехлѣтнему заключенію и уплатѣ 3,000 фр.

— Król przyjmował w tych dniach Ambasadora austriackiego, z którym mia³ długą konferencj± wzglêdem teñniejszego stanu rzeczy we Wloszech. Związek celny państwa Rzymskiego z Toskanią i Sardynią, uważany tu jest sluszne za pierwszy ważny krok do przekształcenia tak handlowych jak i politycznych stosunków Włoch. (Ob. Włochy).

— Do Rzymu wyprawiono gońca z instrukcjami dla Hr. Rossi. Posel ten otrzymał poleceñie ułatwić wznowienie stosunków dyplomatycznych Belgii ze Stolicą Apostolską, przerwanych skutkiem nieprzyjęcia przez dwór Rzymski nowo-mianowanego Posta Belgijskiego, P. Leclercq.

— Do eskadry francuskiej w zatoce Spezzia przyłączyło się jeszcze 5 parostatków. Eskadra angielska pod Malta powiększa siê takie coraz bardziej, a ogromne zapasy wojenne zgromadzaj± Anglicy w Malcie i Korfu.

— Z Tulonu donoszą, że Xięże Joinville cierpi na chorobę wątroby, i wkrótce opuści flotę na morzu Śródziemnym, aby do Paryża powrócić.

— Słychać, że Królowa przesyła Papieżowi w podarunku pi艣eczną, dyamentami wysadzaną tiarę. Arcybiskup Awignoński nakazał także w swej diecezji modły za powy lno艟o Papieża.

— Dz. *Patrie* donosi, że onegdaj, Postowie: Anglii, Austryi i Pruss, zgromadzili siê w ministerstwie spraw zagranicznych, i po dwo godzinnej konferencji wysłany zosta  g『niec do Szwajcarii.

— Posłowi naczemu w Szwajcarii, P. Bois le Comte, posłać miano rozkaz, aby natychmiast Szwajcarię opuścił i wszelkie stosunki z Kantonem Rządzym (Vorortem) i Sejmem zerwał. (Ob. Szwajcarya).

— Ważna nowina, zbyt często już powtarzana i zaprzeczana, rozeszła siê dzisiaj po Paryżu: mówią, że Królowa hiszpańska jest przy nadziei.

— Baron Talleyrand, który przybył z depeszami z Madrytu, bawił tylko 21 godzin w Paryżu. Mówią, że przywióz z sobą prośbę, aby Xiężna Montpensier udała się z małżonkiem swoim do Madrytu, ale odmowną otrzyma  odowiedź. Słychać także, iż większość Kortezów za ada, aby Xiężna Montpensier, jako domniemana następczyni tronu, mieszkała przy swej siostrze w Hiszpanii; ale nie zdaje siê, iżby gabinet francuski chciał na to zezwoli .

— Na konferencji między Lordem Palmerston i Xięciem Broglie w Londynie, miano siê zgodzić, że w razie jeżeli Rosas okaże siê głuchym na wszelkie przedstawienia, Anglia i Francja przedsięwzma  wspólnie kroki nieprzyjacielskie, przeciwko władzy jego w Buenos-Ayres.

— Nowa konwencja pocztowa między Anglią i Francją podpisana w tych dniach została, ze strony Francji przez Hrabia Dejean, a ze strony Anglii przez Lorda Clanricarde, który właśnie wyjechał na powrót do Anglii.

— Rada Jeneralna Departamentu Sekwany, pomimo oświadczenie Prefekta, że nie powinna siê zajmować politycznymi interesami, oswiadczyła siê większością głosów 25 przeciw 8, na korzy  reformy wyborów. Odpowiedziano Prefektowi, że te korporacje zajmowa  siê mogą wszystkim co się dotyczy prawodawstwa. Wi『kszo艟o innych Rad Jeneralnych oswiadczyła siê w tym samym duchu.

— Uczty stronników reformy wyborczej mno a siê coraz bardziej; zapowiadano je prawie na wszystkich punktach Francji. Na uczecie danej w Compiegne, znajdowało się: 5 Deputowanych, 5 Radców departamentowych, 6 Radców powiatowych, 29 Merów, 109 Radców municipalnych, 17 oficerów gwardii narodowej i 25 wyborców.

— Onegdaj po południu, Panna de Luzy-Desportes wypuszczena zosta  na wolno , a to na mocy decyzji s『adowej, że nie wykryły siê żadne dowody wzglêdem j『ej pośredniego lub bezpośredniego udziału w zbrodni popełnionej na Xięznie Praslin.

— Sąd poprawczy wydał dzisiaj wyrok zaoczny na P. Guin, by tego ordynacyjnego oficera Królewskiego, skazując  go za fałszywą gr  w karty i oszukaństwo na trzyletnie wi『czenie i 3,000 fr. kary pieni nej.

— Семнадцатилѣтняя девица Лагуссъ, которая от правила лдомъ отца, мать и сестру, и должно обвинила въ этомъ преступлениі своего любовника, приговорена уголовнымъ судомъ города Дуз къ двадцатилѣтнему заключенію въ смирительномъ домѣ. Въ этотъ городъ отправился редакторъ газеты *Constitutionnel*, и процессъ сей начечатанный въ Фельетонѣ этой же газеты вмѣстѣ съ *Селью Грѣхами* Евгениа Сю, вѣро послужитъ источникомъ для статей подобного содержанія.

— Съ иѣкотораго времени издаются здѣсь два шоевые ученые журнала: *l'Interprète* и *l'Orfiamme*.

— Одинъ членъ лѣвой стороны памѣренъ, въ начальствованіи палаты, предложилъ проектъ на счетъ восстановленія расторженія браковъ.

— Въ *Gazette de France* сообщаютъ о кончинѣ Г. Вареннѣ, французскаго посланника при амбасадонскомъ дворѣ.

Англія. Лондонъ, 19 Ноября.

Министры совѣщались сегодня о главныхъ статтяхъ проекта тронной рѣчи, который представленъ будетъ на утвержденіе Королевы, въ засѣданіи тайного совѣта, имѣющимъ быть въ Виндзорѣ въ будущій Понедѣльникъ. Сія рѣчь будетъ прочитана при начатіи преній.

— Сегодня въ первомъ часу по-полудни нижняя палата собралась, для соблюдения формальности, къ начатію преній. Прежде всего отправлены были въ верхнюю палату депутаты, съ уведомленіемъ о выборѣ президента и для испрошенія Королевскаго утвержденія; потомъ палата занималась повѣркою полномочій своихъ членовъ. Въ верхней палатѣ вновь назначенные члены приведены были къ присягѣ.

— Въ Лондонѣ и въ другихъ торговыхъ городахъ все еще продолжаютъ объявлять о разныхъ банкротствахъ.

— Въ Манчестерѣ, на вечерѣ бывшемъ въ Атенеѣ 18 с. м. появился Г. Кобденъ, въ первый разъ по возвращеніи изъ поѣздки на твердую землю. Выхвалилъ радушіе, съ какимъ принимаемъ онъ былъ повсюду въ своемъ путешествіи, выводилъ онъ изъ того уѣзженіе въ распространеніи дружественныхъ отношеній къ Англіи, и въ заключеніе сказалъ, что въ скромъ времени прекратится мелочная зависть между народами, которые наконецъ убѣдятся, что торговля есть всеобщее ихъ достояніе.

23 Ноября.

Сегодня, королевскіе комиссары открыли парламентъ, слѣдующему тронной рѣчью:

„Милорды и Господа!

„Ея Величество Королева поручила намъ позвѣстить васъ о причинѣ настоящаго созванія парламента. Е. В. съ большимъ прискорбіемъ смотрѣла на стѣнное положеніе торгующаго сословія. Простояненіе торговли, по недостатку довѣрія и общему опасенію, было иѣкоторое время столь ощущительно, что для восстановленія кредита, Е. В. поручила министрамъ предписать управлению англійскаго банка соответственныя мѣры. Распоряженіе сіе могло доставить до нарушенія существующихъ постановленій. Нынѣ Е. В., съ живѣйшимъ удовольствіемъ объявляетъ вамъ, что такого нарушенія не послѣдовало, что опасеніе прекратилось, и что затруднительное положеніе банка и торговыхъ дѣлъ миновалось. Обильный урожай во всемъ государствѣ облегчилъ общее бѣдствіе, хотя въ мануфактурныхъ округахъ, по недостатку работы, оно еще вполнѣ не устранило. Е. В. сокрушается, что въ Ирландіи, всѣдствіе неурожая первыхъ потребностей для продовольствія народа, возвращается по прежнему крайняя нужда. Однако Е. В. уповаѣтъ, что принятія, въ исполненіе прошлогоднаго постановленія о бѣдныхъ, попеченія, по служить къ значительному уменьшению дурныхъ послѣдствій. Е. В. съ большимъ удовольствіемъ узнала, что иѣкоторые владѣльцы земель употребили оказанное имъ щедростію парламента пособіе на улучшеніе состоянія своихъ помѣстій. Е. В., сѣтуетъ, что въ иѣкоторихъ графствахъ Ирландіи произошли преступленія, и что тамъ обнаружился духъ неповиновенія, ведущій къ систематическому сопротивленію противъ законныхъ правъ. Лордъ-намѣстникъ принялъ уже энергическіи мѣры къ предупрежденію возобновленія преступленій; однако Е. В. почитаетъ свою обязанность, для бла-

— Przed siedem przysięgły w Donay stawiono w tych dniach 17-letnią Pannę Lahausse, która z najzimniejszą krwią otrąbała ojca, matkę i siostrę swoją, i całą winę tej zbrodni złożyła na swego kochanka, który nie wiele o tem nie wiedział. Sąd skazał ją na 20 letnie więzienie po praweze. Dz. *Constitutionnel* wysłał do Donay swego Redaktora, a process ten, obok Siedmiu Grzechów Eugeniusza Sue, umieszczonych w felietonie tego dziennika, posłuży zapewne nadal do przysporzenia artykułów podobnej treści.

— Od niejakiego czasu wychodzą tu dwa nowe naukowe pisma peryodyczne: *l'Interprète* i *l'Or flamme*.

— Jeden cz³onek Lewej Strony ma zamiar na pocz±tku zgromadzenia Izby, poda  wniosek o przywrócenie rozwodów.

— *Gazette de France* donosi o śmierci P. Varennes, Posła francuzkiego przy dworze Lizbunskim,

Англія.

Londyn, 19 listopada.

Ministrowie naradzali siê dzisiaj w przedmiocie głównych punktów mowy tronowej, która na przysz³em posiedzeniu tajnej rady w Windsorze rozbierana i tamże ostatecznie przez Królowę zatwierdzona bœdzie. Mowa ta bœdzie odczytana przy rozpoczęciu rozprawy.

— Dziś o godzinie 1 ój zebrała siê powtórnie Izba Niższa, w celu załatwienia formalno¶ci, poprzedzających rozprawy. Wysłała naprzód deputacjê do Izby Wyższej dla oznajmienia jéj o wyborze Mówcy i uzyskaniu potwierdzenia Królewskiego; następnie zaś zajmowała siê sprawdzeniem pełnomocnictw swoich członków. W Izbie Wyższej przyjmowano przysięgę od członków świezo do niéj powołanych.

— Doniesienia o licznych upadłościach domów handlowych, tak w Londynie, jak i w innych miastach handlowych, dotycza  jeszcze nie ustaj¹.

— W Manchesterze, na wieczorze w Ateneum, dnia 18 go b. m., zjawił siê pierwszy raz P. Cobden, po powrocie ze starego lądu. Chwali on przyjêcie serdeczne, jakiegol w ca³ym ciagu swojej podrózy doznawał i widzi w tem oznakę powszechnej przychylno¶ci dla Anglii. Zdaniem jego, które oswiadcaj, jest, że w krótkim przeciagku czasu ustanowienie drobiazgowa zawi³o między narodami, wszystkie bowiem poznaj¹, że interesy handlowe s¹ ich wspólna własno¶ci.

Dnia 23 listopada.

Komisarze Królewscy zagali w dniu dzisiejszym trzeciego parlamentu Królowej Wiktorii, nastepuj¹cą mową tronow¹:

„Milordowie i Mo¶ci Panowie!

„N. Pania kazala nam zawiadomiæ was o powodach zwo³ania parlamentu w chwili obecnej. Jej Królewska Mo¶c uważa za najwiêksze ubolewanie ucisk ciążacy na handlujących klassach. Zataowanie handlu przez powszechną nieufno¶ć i twogê, bylo przez pewien przeciag czasu tak wielkie, że N. Pania, dla przywrócenia ufno¶ci, upowa¿niła Ministrów do wydania dyrektorom Angielskiego banku nowych, stosownych do stanu rzeczy instrukcji. Postępowanie to mog³o doprowadziæ do nadweřenia praw istniejących. Z żywem przeto zadowoleniem oswiadca wam J. K. Mo¶c, że prawo nie zosta³o nadweřone, że obawa ustala, tudzież, że zmniejszy³ siê ucisk banku i interesów handlowych. Obsite żniwa, jakimi kraju obdarzony zosta³, przyniosły ulgę złemu, lubo to z³e jeszcze, dla braku zatrudnieñ, z obwodów fabrycznych ca³kiem usunięte nie jest. Natomiast smuci siê N. Pania, że do Irlandyi, w skutku nieuodzaju piêrwszych artykulów żywno¶ci ludu, wraca powtórnie g³odem grożąca nędza. Pok³ada jednakże J. K. Mo¶c ufno¶ć, że nędza ta, przez wprowadzenie w wykonanie prawa o zasiłku ubogich, uchwalonego na zesz³orocznym posiedzeniu, znacznie zmniejszoną bœdzie. Z wielkim zadowoleniem dowiedzia³a siê N. Pania, że niektórzy w³a¶ciciele ziemscy, udzielonych im przez szczerdrobliwo¶e parlamentu środków, u¿yli na ulepszenie stanu swoich w³ości. Ubolewa J. K. Mo¶c, że popelniono wystêpki w niektórych hrabstwach Irlandyi, tudzież, że siê objawi³ w nich du  nieposłuszeństwa, wiad¹ce do systematycznego oporu przeciwko obowiązującym prawom. Lord-Namieſnik u¿y³ silnie i sprzyja ce udzielonych mu przez prawo środków, w celu zapobiegnia ponowieniu zbrodni; jednakże N. Pania siedzi siê by  obowiązaną wzglêdem swoich spokojnych i dobrze

га мирныхъ и благомыслящихъ своихъ подданныхъ, просить парламентъ объ учиненіи дальнѣйшихъ распоряженій къ прекращенію тѣхъ преступлений въ иѣкоторыхъ графствамъ Ирландіи. Съ чувствомъ крайняго соболѣзвованія взираетъ Е. В. на нынѣшнее положеніе Ирландіи, и предоставляетъ усмотрѣнію парламента принятие мѣръ, кои бы, при должномъ охраненіи права собственности, послужили къ умноженію общественнаго благосостоянія народа и къ упроченію улучшений въ этой части Королевства. Е. В. узнала съ величайшимъ огорченіемъ, объ открытій междуусобной войны въ Швейцарії. Е. В. войди въ сношенія съ союзниками своими, изъяснила готовность употребить общее съ ними дружеское содѣйствіе къ доставленію Швейцарцамъ благодѣтельного мира. Е. В. заключила съ республикою Экваторомъ договоръ на счетъ прѣсѣченія торга Неграми. Договоръ сей будетъ вамъ представленъ.

„Милорды и Господа члены нижней палаты!

„Е. В. приказала приготовить проекты постановлений на будущій годъ и представить ихъ на ваше разсмотрѣніе. Проекты сіи будутъ составлены, съ обращеніемъ вниманія на нужды государственной службы.

„Милорды и Господа!

„Е. В. поручаетъ вниманію парламента постановленія, касающіяся судоходства соединенныхъ королевствъ, съ тѣмъ—невозможно ли ввести въ оныхъ измѣненій, кои бы, неослабляя морскихъ силъ нашихъ, могли послужить къ умноженію выгода торгового сословія и колоній. Е. В. назначила комиссара для изысканія средствъ къ обезпеченію здоровья жителей столицы, и поручаетъ заботливому вниманію вашему предложенію, кои будутъ сдѣланы по сему предмету. Съ глубокимъ сочувствіемъ Е. В. раздѣляетъ страданія рабочаго класса въ мануфактурныхъ округахъ Англіи и Ирландіи, одобряя терпѣніе, съ какимъ вообще переносятся эти страданія. Критическое положеніе торгующаго сословія произвело недоимку по многимъ важнымъ отраслямъ государственныхъ доходовъ; но Е. В. надѣется, что при благословеніи свыше, торговля и промышленность въ соединенныхъ королевствахъ въ скоромъ времени возстановятся въ прежнемъ своемъ положеніи.“

Ш В Е Й Д А Р И .

19-го Ноября, поутру, генераль Дюфоръ уѣхалъ изъ Аарau къ дѣйствующимъ войскамъ. Судя по движению войскъ, возвращающихся изъ Фрайбурга и идущихъ къ Луцернской границѣ, должно полагать, что нападеніе будетъ произведено, въ одно и то же время, со всѣхъ сторонъ. Носится слухъ, что Луцернскій большой совѣтъ рѣшилъ, большинствомъ четырехъ голосовъ, продолжать войну противъ Сейма.

На границѣ Цюрихскаго Кантону съ Швицкимъ и Цугскимъ происходятъ ежедневныя перестрѣлки на аванпостахъ. Въ ночи на 18-е число, Швицы сожгли также мостъ чрезъ Зиль, при Гюттенѣ.

Судя по донесеніямъ, сообщаемымъ въ *Repubblicano* о событияхъ на Сенъ-Готардѣ, отъ 11-го Ноября, можно заключить, что нападеніе Тессинцевъ было совершенно отбито Уріцами и Валлисцами. Айрольскіе волонтеры, не привыкшіе къ грубой музыке пушекъ (*non assuefati alla gran musica del canone*), отступили и разбрѣлись. Не смотря на то, въ *Repubblicano* восхваляютъ ихъ храбрость, но сознаются также, что Зондербундцы держались мужественно. Послѣдніе болѣе не нападали на Айроло.

Е. В. Король Пруссій утвердилъ манифестомъ, отъ 19-го Ноября, обнародованнымъ въ Прусской Всеобщей Газетѣ, объявление нейтралитета и неприкосновенности Кантону Княжества Нешательского и Валанженскаго на все время междуусобной войны въ Швейцаріи.

Фрайбургъ находится въ совершенномъ внутреннемъ разстройствѣ въ слѣдствіе недостатка въ деньгахъ, дороговизны съѣстныхъ припасовъ и наконецъ неудовольствія и опасеній жителей, которыхъ большая часть предана радикальнымъ правиламъ. Нѣмецкіе Фрайбургцы крайне негодуютъ на быстрое и истинно постыдное отреченіе Правительства. 17-го Ноября, Фрайбургскій Кантонъ былъ объявленъ состоящимъ въ осадномъ положеніи.

Въ *Journal des Débats*, по частнымъ письмамъ изъ разныхъ странъ Швейцаріи, представляютъ слѣдующую печальную картину своеволія радикальныхъ

мыслиящихъ поддanychъ, прося парламентъ о помоц, aby wydał dalsze rozporządzenia, poskramiające zbrodzie, po pełnione w niektórych hrabstwach Irlandii. Z uczuciem najwyższej troskliwości patrzy J. K. Mośc na obecne położenie Irlandii i poleca rozwadze parlamentu środki, któreby, szanując należycie prawa własności, posłużły w tej części połączonego Królestwa do ulepszenia towarzyskiego stanu ludu i utrwalenia ulepszeń. J. K. M. dowiedziała się z największym smutkiem, o wybuchnięciu domowej wojny w Szwajcarii. J. K. M. wszedlzy w układy ze swymi sprzymierzeniami, oświadczyla gotowość użycia wspólnie z nimi swego przyjacielskiego wpływu dla zabezpieczenia Szwajcarom dobrodziesztwa pokoju. N. Pani, rachujac z esnością na utrzymanie powszechnego w Europie pokoju, zawarła układ z Rzecząpospolitą Ekwador, w celu przytłumienia handlu niewolnikami. Traktat będzie wam złożony.

„Milordowie i Mości Panowie Izby Niższej!

„N. Pani poleciła przygotować obliczenia wydatków na rok przyszły, aby te wam mogły być przełożone. Wykonane one będą z troskliwym wzgldem na potrzeby publicznej słužby.

„Milordowie i Mości Panowie!

J. K. Mośc, poleca rozwadze parlamentu prawa, urozdajające żegluge połączonych Królestw, czyliby nie można wprowadzić w nich zmian, któreby, bez ostabienia naszej na morzu potgi, pomnożę zdolały dobro interesów stanu handlujacego i osad —N. Pani miauowała Kommissarza, mającego zdać sprawę o najlepszych środkach ulepszenia stanu zdrowia stolicy; poleca oraz usilnie wszej troskliwej bacznosci środki, które wam w celu zabezpieczenia w og³oñosci stanu zdrowia ludu przełożone będą. Z głębokiem spółczuciem podziela N. Pani cierpienia klas pracowitych w okrągach fabrycznych, tak w Anglii, jako i Irlandii, i podziwia wielką cierpliwość, z jaką w ogólności cierpienia te są zuoszone — Ciągły uisk klas handlujących spowodował niedobór w wielu ważnych gałęzach dochodów Państwa; atoli J. K. Mośc spodziewa się niewątpliwie, że niedługo nadjejdzie chwila, w której, za błogostawienstwem Boskiej Opatrznoœci, handel i przemysł połączonych Królestw odzyska znowu swoje dawniejszą czynnoœć.“

S Z W A J C A R Y A .

Dnia 19 listopada z rana, Jeneral Dufour wyjechał z Aarau do dziajacej armii. Sędzią z poruszeń wojsk, wracających z Fryburga i idących do granicy Lucernskiej, należy wnosić, że uderzenie na ten Kanton, zostanie ze wszech stron wykonane razem. Krąży pogloska, że Wielka Rada Lucerny postanowiła, większością czterech, głosów, stawić zacięty opór przeciwko Sejmowi.

— Na granicy Kantonu Zürich, od strony Schwyz i Zug, daje się słyszeć codzienne strzelanie przedich straży. W nocy na 18-go listopada, mieszkańcy Schwyz spalili także most przez rzekę Sihl, przy Hütten.

— Sędzią podlęg doniesień, umieszczonych w *Repubblicano* o wypadkach na St. Gotardzie, z d. 11 listopada, można wnosić, że napad Tessyńczyków był zupełne odparty przez mieszkańców Kantonów Uri i Walezy. Ajrolscy ochotnicy, nieprzywykli do wielkiej muzyki działań (*non assuefati alla gran musica del canone*), cofnęli się i rozpierzchli. Mimo to jednak, w *Repubblicano* chwalą ich męstwo, ale wyznają także, że żołnierze Oddzielnjej Ligi waleecie się trzymali. Ci ostatni nie napadali już na Ajrolo.

— Król Pruski zatwierdził manifestem, z d. 19 listopada, umieszczonym w *Pruskiej Powięznej Gazzetie*, uznanie neutralnoœci i nienaruszalnoœci Kantonu Xięstwa Neuchatel i Valengeais, przez cały czas domowej wojny w Szwajcarii.

— Fryburg znajduje się w zupełnym wewnętrznym nieladzie, z powodu braku pieniędzy, drożyny żywności, i nakoniec nieukontentowania i niebezpieczeństwa mieszkańców, których wiêksza część hołduje zasadom radikalizmu. Niemieccy mieszkańcy Fryburga niezadowoleni są z nazbyt rychłego i prawdziwie hanielnego podania się Rządu. Dnia 17 listopada, Kanton Fryburgski ogłoszono za zostający w stanie oblężenia.

— *Journal des Débats*, podlęg prywatnych listów z różnych stron Szwajcarii, kreśli następujący smutny obraz swawoli wojsk radikalnych po zajęciu Fryburga: „Wszyst-

войскъ по занятіи Фрейбурга. „Всѣ радикальныя войска хотѣли помѣститься въ Фрейбургѣ. Городъ, въ которомъ всего 9,000 жителей, принялъ 14,000 солдатъ. Скоро, военное начальство утратило привадлежащую ему власть, и всѣдѣ начались сцены насилия противъ жителей, грабежъ домовъ, а всего больше грабежъ публичныхъ заведений. Въ церквяхъ произошли самыя ужасные беспорядки. Домъ главнаго судьи Фурье разоренъ въ-конецъ. Съ трудомъ можно было поверить утвержденію, что виновники этого грабежа, приставивъ пистолетъ къ груди дочери главнаго судьи, принуждали ее открыть убѣжище отца. Государственная канцелярия ограблена; кафедральная церковь св. Николая та же; серебряные сосуды и канделабры похищены. Монастырь Аигорицевъ и семинарія разорены. Іезуитскій пансионъ былъ захваченъ съ первого раза, и военное начальство поставило тамъ караулъ. Толпа, не посмотрѣвъ на караулъ, борвалась туда и произвела страшное опустошеніе. Стѣнныя часы, фарфоръ, обломки зеркалъ покрываются полѣ, говорить одно письмо изъ Лозанны. Картинны великихъ художниковъ проколоты штыками, фортечно разбито ружейными прикладами; мебель, где хранилась бѣлье, разломаны. Книги изорваны, шкафы въ библіотекѣ истреблены. Церковный органъ разрушенъ, мѣха проколоты штыками—словомъ, картина ужасная.

„Окресты деревни, где солдаты стояли на бивакахъ, потерпѣли еще больше города; поля всѣдѣ опустошены, ограды домовъ сломаны; мебель, телеги, плуги, земледѣльческие снаряды сожжены для поддержания бивучаго огня; скотъ перебитъ, дома подожжены. Постиница въ Бельфо ограблена, и содѣржатель тяжело раненъ.

„Надобно отдать справедливость главному штабу и вообще офицерамъ, между которыми, правда, много консерваторовъ: они употребляли для прекращенія беспорядка все, что допускалось обстоятельствами; но нужны были нечеловѣческія силы, чтобы образумить армію, всѣ страсти которой были такъ сильно возбуждены. Бернскія резервныя дивизіи предавались всѣмъ неизговѣствамъ.“

— Изъ Берна сообщаютъ, что главнокомандующій союзной арміи, генералъ Дюфуръ, уничтожилъ нѣсколько бернскихъ баталіоновъ, дошедшихъ до безнадѣя въ Фрейбургѣ, преимущественно же по церквамъ. Одинъ изъ нихъ будетъ преданъ всѣмъ военному суду. Изъ сего можно заключать, какъ велики были насилия и беспорядки, когда противъ нихъ нашлись вынужденными прибѣгнуть къ такимъ мѣрамъ.

— Французскій посланикъ, графъ Бу де-Контъ, выѣхалъ изъ Берна. Пынѣ, въ рѣшительную минуту, онъ пожелалъ отправить секретаря посольства въ блокируемый главный городъ Зондербуна (Луцернъ), но Главнокомандующій Дюфуръ не могъ удовлетворить этому желанію по многимъ причинамъ. Луцернъ заперъ герметически для всѣхъ и каждого, и эта блокада не могла быть нарушена для одного лица. При малѣйшей неудачѣ арміи Де-Бидадти Кантоновъ, Дюфуръ осыпалъ бы величайшими упреками за его уступчивость, и при недовѣрчивости многихъ Швейцарцевъ, онъ подвергъ бы даже опасности свою собственную жизнь. Посланникъ уѣхалъ въ Базель, находящійся только въ получасѣ отъ французской границы, и тамъ онъ намѣренъ выѣздѣть окончанія междоусобій.

Послѣднія известія сообщаютъ о занятіи Швейцарскими союзными войсками главного города Зондербуна, Луцерна. 24-го Ноября, поутру, явились къ дивизионному начальнику Циглеру два посланника изъ Луцерна, съ предложеніемъ капитулациіи. Циглеръ отослалъ ихъ къ Дюфуру, который не принялъ капитулациіи, но требовалъ безусловной сдачи города. Въ 10 часовъ утра городъ сдался, а въ 12 часовъ вступили въ Луцернъ союзныя войска. Войска Кантоновъ Ури, Швицца и Унтервалдена удалились въ свои Кантоны. Главы партій, господствовавшіе въ Луцернѣ, предварительно покинули городъ. Дѣло не обошлось однако безъ довольно большаго кровопролитія. Передъ сдачею города произошло значительное сраженіе продолжавшееся нѣсколько часовъ сряду, при сильной канонадѣ. Подробности еще неизвестны.

— Союзныя войска заняли также Цугскій Кантонъ, въ елѣктвѣ капитулациіи, состоявшейся 20 Ноября между главнокомандующимъ генераломъ Дюфуромъ и

главнокомандующимъ въ Базеле.

Изъ воjska radykalne cheiały się pomieszcze w Fryburgu. Miasto, nie liczące nad 9,000 ludności, musiało przyjąć 14,000 żołnierzy, władza wojskowa utraciła wkrótce swoje poważę, i wnet na wszystkich punktach miasta zaczęły się sceny gwałtu przeciw mieszkańców, rabunek domów, a zwłaszcza zakładów publicznych. Najsprośniejsze bezprawia popełniono w kościołach. Dom najwyższego Sędziego Fournier, został całkiem prawie zniszczony, i zaradwo chciemy wierzyć zapewnieniu, że sprawę tej łupieży, przykładając pistolet do piersi młodej córki gospodarza, chcieli ją zmusić do wydania kryjówki ojca! — Katedra Stanu złupiona, katedra św. Mikołaja także; nauczna kościołae i lichtarze rozbudzone; klejnot Liguryanów i Seminaryum na pół zburzone. — Poniżej Jezuicki zajęty był zaraz z początku i zwierzchność wojskowa kazała tam postawić zalogę. Mimo to dusza, złamawszy opór strzeży, wdarła się do środka i straszne sprawiła spustoszenie. Zegary ścienne, porcellana, szczątki zwierciadł, mówi jedno pismo z Lucerny, pokrywały podłogę. Obrazy wielkich mistrzów pokuto bagnetami forteplany uczniów i inne sprzęty porozbijane kolbami, ziążli w Bibliotece podarte, szafy i wszystko zniszczone. Organ w kościele skruszony, miechy bagnetami przeklute, słowem obraz najokropniejszego zniszczenia.

„Okoliczne wsie, gdzie wojska stały obozem, ucierpały więcej jeszcze niż miasto. Ogrody i pola spustoszone, ploty wyrwane; sprzęty, plugi, wozy i wszyskie w ogólnosci narzecza rolnicze spalone, dla podniecenia ognisk obozowych. Były prawie wszystkie wyrażone, domy w znaczej części spalone. Oberża w Belfaut zrabowana i sam gospodarz ciężko raniony.

„Trzeba oddać sprawiedliwość Głównemu Sztabowi i w og³oñosci oficerom, między którymi, za prawdę, znajduje się znacząca liczba konserwatystów, iż u¿ywieli wszystkiego co mogli, aby zrealizować żołnierstwo; lecz siły ludzkie nie wystarczały na to, aby poskromić wojsko, którego wszystkie namiętności tak ju¿ były wprawdzie rozdrobnione. Dzwizy Bernińska odznaczała się przed wszystkimi rabunkiem i okrucieństwem.“

— Z Bernu donoszą, iż Naczelný Wódz armii Związkowej, generał Dufour, rozwiązał kilka batalionów Bernińskich, które się dopuściły najgorszych bezprawów w Fryburgu, a mianowicie w kościołach. Jeden z nich ma być całkiem stawiony przed sądem wojennym. Można z tego wnosić, jak wiele bydż musiały gwałty i bezprawia, kiedy aż takie środki przeciw nim przedsięwzięte musiano.

— Poseł francuski, Hrabia Bois-le-Comte, wyjechał z Bernu. Powód tego jest nastepujacy: Widząc zbliżającą się stanowę chwilę, chciał on wysłać Sekretarza poselstwa do oblożonego głównego miasta Oddzielnéj Ligi (Lucerny), ale Główny wódz Dufour, nie mógł zadość-uznajie temu żądaniu, i to z wielu przyczyn. Lucerna zamknięta jest hermetycznie dla wszystkich i ka ego, i ta blokada nie mogła być naruszona dla jednej osoby. Przy najmniejszym niepowodzeniu armii Dwunastu Kantonów, Dufour mógłby skignąć na siebie największą naganę za tą powolność, a przy nieufności wielu Szwajcarów, naraziłby na niebezpieczenstwo swoje własne życie. Posel wyjechał do Bazylei, znajdującej się o pół godziny drogi od granicy Francji, i tam zamierza czekać końca domowej wojny.

Najnowsze wiadomości ze Szwajcarii, donoszą o zajęciu przez wojska Związkowe głównego miasta Oddzielnéj Ligi, Lucerny. Dnia 24 listopada, rano, przybyli do dadowódcy dywizji Zieglera, dwaj Posłowie z Lucerny z przełożeniem warunków kapitulacji. Ziegler odesłał ich do Jena. Dufour, który kapitulacji nie przyjął, lecz żądał bezwarunkowego poddania się miasta. Jakoż o godzinie 10 rano, miasto się poddało, i już z południu wojska Związkowe wkroczyły do bram Lucerny. Wojska należące do Oddzielnéj Ligi Kantonów: Uri, Szwajcaria i Unterwalden, powróciły do swoich granic. Naczelnicy stronnictwa rządzącego dotąd w Lucernie, weznieńscie już opuścili miasto. Zajęcie to jednak nie obeszło się bez wielkiego dosyć krwi rozelewu. Poddanie się miasta po przedziela zacięta kilkogodzinna bitwa, ziemia drżała od huku działa. Bliszce szeregi nie wiadome jeszcze.

— Wojska Związkowe zajęły także Kanton Zug, wskutek kapitulacji, zawartej d. 20 listopada, między Głównym dowodzącym Jenerallem Dufour i dwoma deputowanymi od

август депутатами правительственною комиссию Цугского Кантону. Союзные войска заняли Кантон Цугъ, въ следствие капитуляции, подписанной, 20-го Ноября, Главнокомандующимъ, генераломъ Дюфуромъ, и двумя депутатами правительственною Комиссию Цугскаго Кантону. Въ силу этой капитуляции, Кантонъ Цугъ отрекается отъ Зандербуна, и 22-го Ноября его должны были занять союзныя войска. Войска Кантону будуть обезоружены и распущены. Капитуляція была утверждена главными начальствами Цуга. Происшествие это тѣмъ заслужительне, что большая часть пугскихъ войскъ находится въ Луцернскомъ Кантонѣ, а въ Цугскомъ стоять Швейцарскій и Унтервалденскій войска, который пришли на себя защиту этого Кантону для обеспечения собственныхъ своихъ пепелищъ, лежащихъ за симъ Кантономъ.

— Въ Курѣ получили съ эстафетою извѣстіе, что 17-го числа, послѣ полудни, Уріцы снова вторглись въ Тессинскій Кантонъ, прогнали всѣ Тессинскіи войска (4 или 5 баталіоновъ) изъ Айрола, и отбросили ихъ внизъ по Ливинской долинѣ, до таможни Дазю Гранде. Тессинское правительство просило Грауденское о поспѣшной помощи.

ИТАЛИЯ.

Римъ, 10 Ноября.

День, въ который послѣдуетъ открытие засѣданій стате-совѣта (*Consulta di Stato*), то есть 15-е число, оправдыво считаются какъ Риманы такъ и жители всѣхъ провинцій, чрезвычайнымъ торжествомъ, ибо съ этого числа начинается новая эпоха въ существованіи его государства. Торжество сіе будетъ пронходить съдѣдующимъ порядкомъ. Всѣ 24 депутата, поутру, 15 числа, въ извѣщенному времени сѣдутъ въ парадныхъ залахахъ, предложенныхъ имъ для сей цѣлы римскими князьями, на площадь *piazza del popolo*, где ихъ будутъ ожидать всѣ 14-ть ба-ліоновъ гражданской гвардии. Отсюда все собраніе, при колокольномъ звонѣ церкви и военной музыки, отправится чрезъ *Corsa* на *Monte C. Mallo*. Тамъ депутаты прежде получать апостолическое благословеніе Его Святѣшства, а потомъ торжественно отправятся въ церковь св. Петра, где при открытии Святыхъ даровъ они вторично будутъ благословлены; за симъ послѣдуетъ торжественное *Veni Creator*. Изъ церкви депутаты отправятся въ Ватиканъ, где въ назначенномъ для сего залѣ, кардиналомъ Антонелли открыто будетъ засѣданіе.

— Дорогъ Мінто былъ третьего дня у Папы, а потомъ посыпалъ кардинала стате-секретаремъ; онъ весьма былъ доволенъ пріемомъ Его Святѣшства.

— Кардиналь Феррети все таки не покидаетъ своего намѣренія оставить настоящую должность; сидялъ завѣтія очевидно вредить его здоровью.

— Бывшій римскій губернаторъ, монс. Граселіни, неаполитанскій уроженецъ, за дурное исправление своей должности, не только удалены Папою всѣ изъ службы, но также лишены правъ прелатуры. По особенной только милости Папы, онъ будетъ получать по 100 скудовъ въ мѣсяцъ, пока отъ неаполитанскаго Короля, какъ стъ своего монарха, не получить онъ другаго назначенія.

— Въ Римѣ случилось на сихъ днѣхъ (20 Октября вечеромъ) происшествіе, превосходно обнаруживающее духъ тамошнихъ жителей. Пріѣхавшій туда, на время Тосканскій гражданскій гвардеецъ вошелъ, съ нѣсколькоими друзьями, въ кофейню изъ улицы Корсо, на углу *Via-delle-Convergiti*. Онъ былъ въ мундирѣ, и тѣмъ возбудилъ, разумѣется, невинное любопытство толпы, которая тѣснилась предъ кофейнею, и частыи вошла въ нее, чтобы посмотретьъ на гвардейца. Это чрезмѣрное стечениѳ народа не понравилось хозяину кофейни, и онъ прибѣгнулъ къ весьма дурно избранному средству — попросилъ Тосканца удалиться изъ его лавки. Тосканецъ ушелъ, но въ толпѣ, обыкновенно собирающейся вечеромъ на Корсо, распространилась, какъ бѣлый спонъ, вѣсть объ этомъ несчастіи хозяина, нарушающемъ гостепріимство. Возникъ общій ропотъ. Тысячи собрались предъ кофейней, которую вскорѣ покинули всѣ посѣтители; въ нее вошли нѣсколько чловѣкъ, и объявили, что въ кофейнѣ этой неприлично стоять бюсту благороднаго Піа IX; бюстъ былъ снятъ, и хозяинъ немедленно заперъ свою лавку. На слѣдующее утро лавка была открыта, но ее посѣщали немногіе; на улицѣ же, предъ нею, постоянно толпилось множество любопытныхъ, которые ожидали, чѣмъ кон-

тinuej. — Rządzącą Komisją Kantona Zug. Na mooy tej kapi- tulacij, Kanton Zug oddziela się od Ligi; d. 22 listopada miały go zajęć wojska Związkowe. Armia Kantona ma być rozbrojona i zwinięta. Kapitulacja była zatwier- dzona przez główne władze Kantonu Zug. Wypa- dek ten tem jest ważniejszy, że większa część wojsk tego Kantonu znajduje się w Kantonie Lucerny, w Zug zaś stoją wojska z Kantonów Schwyz i Unterwalden, które przyjęły na siebie obronę tego Kantonu, dla zabezpieczenia własnych swoich zagród, leżących po za tym Kantonem,

— W Kantonie Chur otrzymano przez szafetę wiado- mość, że d. 17 listopada z południa, mieszkańcy Uri znów wpadli do Kantonu Tessyńskiego, wygnali wszystkie wojska (4—5 batalionów) z Ajrolo i odparli w dół Lewińskiej doliny aż do komory celnej Dasto Grande. Rząd Tessyński prosił Kanton Graubünden o rychłą pomoc.

ВѢСОПТ.

Рымъ, 10 listopada.

Dzień, (d. 15 listopada), w którym ma nastąpić otwo- rzenie posiedzeń Rady Stanu (*Consulta di Stato*), uważa- ją słusznego Rzymianie, równie jak mieszkańców wszystkich prowincji, za uroczystość nadzwyczajną, poniewaž z nim rozpoczyna się nowa era w dziejach tego Państwa. Uro- czystość ta odbedzie się w następującym porządku: Wszyscy 24 Deputowani, w rana d. 15, o oznaczonej godzinie, zjadą się w paradych powozach, które im Księzeta Rzym- scy na ten cel ofiarowali, na plac *Piazza del Popolo*, gdzie na nich czekać będą wszystkie 14 batalionów gwardii obywatelskiej. Zaś cały orszak, śred odgłosu dzwonów i muzyki, ruszy przez *Corsa* na *Monte Cavallo*. Tam De- putowani otrzymają w przód od Ojca sw. błogosławie- nstwo Apostolskie, pocztem udadzą się w uroczystej pro- cessji do kościoła sw. Piotra, gdzie przy wystawieniu N. Sakramentu, będzie im udzielone powtórne błogosławie- nstwo, po czym nastąpi uroczyste *Veni Creator*. Z ko- ścioła Deputowani udadzą się do Watykanu, gdzie w prze- zużonej na to sali, Kardynał Antonelli zasiądą posiedze- nia.

— Lord Minto byl onegdaj u Papieża, a następnie odwiedził Kardynała Sekretarza Stanu. Doznałem przyjęciem bardzo był zadowolony.

— Kardynał Ferretti tewa ciągle w postanowieniu swoim usunięcia się z dotychczasowej posady. Siedząca praca szkodzi mu widocznie.

— Były Gubernator Rzymu, Mons. Grasselini, rodom Neapolitański, za złe sprawowanie swojego urzędu, został przez Papieża nie tylko formalnie z posady tej złożony, ale nadto praw Prelatury pozbawiony. Ze szczególnej tylko łaskawosci Papieża pobierać ma miesięcznej płacy 100 skudów, dopóki od Króla Neapolitańskiego, jako swego Mo- narchy, nie otrzyma innego przeznaczenia.

— W Rzymie trafił się w tych dniach (20 października wieczorem) wypadek doskonale malujący duch tamtejszych mieszkańców. Toskański gwardzista narodowy, który przyjechał na krótki czas do Rzymu, wszedł z kilku przyjaciółmi, do kawiarni na ulicy Corso. Gwardzista był w niewidzianym tu jeszcze mundurze gwardii Toska- skiej, i bardzo naturalnie obudził niewinną ciekawość ludu, który zaczął się zbierać przed drzwiami kawiarni, a nawet i wejść do środka, aby się cudzoziemcowi przypatrzyć. To niezwykłe skupienie się ludu nie podobało się gospodarzowi kawiarni, który dla pozbycia się natrętnych widzów, wpał na bardzo niezręczny pomysł, prosić Toskańczyka, aby wyszedł z jego kawiarni. To- skańczyk wyszedł, ale w tłumie zwykle gromadzącym się wieczorem na Corso, rozeszła się, jak błyskawica, wiadomość o postępku gospodarza, który ubliżył prawom go- ścinności. Oburzenie stało się powszechnie. Tysiące lu- dzi zgromadziły się przed kawiarnią, podczas gdy wszyscy znajdowali się w niej goście wyszli, zapowiadając gospo- darzowi, że już wieczor nigdy nie wrócią. Po chwili weszo- ło kilku ludzi z ulicy, oświadczając w imieniu zebrauego ludu, iż nieprzyzwoitą jest rzeczą, aby w tak niegościnnym domu stało popiersie szlachetnego Pięsa IX; popiersie za- tem zostało zdjęte i zaniesione do najbliższego posterunku

чится дѣло. На этотъ разъ хозяинъ избралъ лучшее средство: онъ вызвался дать всякое удовлетвореніе, и, раскаиваясь въ негостепріимствѣ, купилъ у правительства право называть впередъ свою кофейню *Caffe del Progresso*. Часовъ въ десять онъ дѣйствительно выставилъ эту вывеску надъ входомъ. Молодой Тосканецъ, сопровождаемый Римскими офицерами гражданской гвардіи, поѣтилъ кофейню, и наконецъ миръ былъ совершенно возстановленъ. Бюстъ Пия IX собирались привести обратно съ торжествомъ. Все кончилось самыемъ учтивымъ и милымъ образомъ.

Неаполь, 9 Ноября.

Возстаніе въ Калабріи можно уже считать подавленныхъ. Число разстрѣлянныхъ мятежниковъ простирается до осмы человѣкъ.

Англія потребовала удаленія изъ службы генерала Ланди, который дерзнулъ вскрыть англійскую переписку, которая по назначенію своему въ Мальту, проходила чрезъ Мессину.

Неаполитанскій флотъ въ Сициліи готовъ къ отплытию.

Недавно въ Помпѣи открыли домъ, который своимъ богатствомъ и изяществомъ, превосходитъ все, что донынѣ было открыто. Но примѣтливѣе всего то, что этотъ домъ имѣеть второй и третій этажи, на которые ведутъ вѣсма широкія лѣстницы; онъ вѣрно принадлежалъ какому либо помпейскому сенатору.

Туринъ, 8 Ноября.

Монсіноръ Корболи, прелат Его Святѣйшества и синійоръ кавальєре Мартини, каммергеръ Его Императорскаго Высочества герцога Тосканскаго, подписали 3-го н. м., въ министерствѣ иностраннѣхъ дѣлъ Е. В. Короля Сардинскаго, слѣдующее объявление: Ст. 1. Учреждается таможенный союзъ между владѣніями Его Святѣйшества, Сардиніи, Тосканы и Лукки, который долженъ быть приведенъ въ дѣйствіе посредствомъ назначенія комиссаровъ договаривающихся державъ для начертанія общаго таможеннаго тарифа и для соглашенія о правильномъ раздѣленіи общихъ доходовъ. Ст. 2. При первоначальномъ проекѣ тарифа и при послѣдующихъ измѣненіяхъ должно имѣть въ виду расширение свободы торговли, сколько она можетъ быть совмѣстна съ общими интересами. Ст. 3. Время и мѣсто для собранія конгресса вышеупомянутыхъ комиссаровъ должны быть немедленно назначены по полученіи извѣстія обѣ окончательныхъ намѣреніяхъ Е. В. Короля Обѣихъ Сицилій и Его Королевскаго Высочества герцога Моденскаго касательно ихъ присоединенія къ таможенному союзу.

Парма, 10 Ноября.

Эрцгерцогиня Марія Луїза, герцогиня Пармская, прибыла сегодня въ свою столицу, послѣ пятимѣсячнаго отсутствія.

Сирія.

Бейрутъ, 24 Октября.

Сюда прибыли Гг. Лалеманъ и Боръ, коихъ французскій посланикъ въ Константинополѣ прислалъ сюда по приказанію Гизо, для изслѣдованія Ливана и исходатайствованія для Маронитовъ удовлетворенія.

Здѣсь получено извѣстіе, которое по всюду въ другихъ странахъ, а только не на востокѣ, показалось бы неимовѣрнымъ. Побѣдоносная армія Османа-Паши, въ походѣ изъ Курдистана въ Бейрутъ, между Орфою и Алеппомъ арабскими разбойниками была настигнута и совершенно ограблена.

Бедеръ-Ханъ-Бей помилованъ и получилъ дозволеніе возвратиться въ отчество, мѣсто жестокостей, совершенныхъ имъ надъ христіанами.

gwardyi obywatelskié, pocz旂m gospodarz niezwłoczní zamknął swój handel. Nazajutrz, kawiarnia została wprawdzie otworzoną, lecz nikt prawie nie wst ipil do niéj; na ulicy zaś, przed nią, cia e zgromadza  się wielka ilo c ciekawych, którzy oczekiwali, na czém się rzecz ta skończy. T  raz  gospodarz wybra  trasnieszy srodek: o wiadezy , że gotów jest da  z siebie wszelkie zadosyć-uczynienie, i za ujac swojej niego inno ci, wyjedna  u r zadu prawo nazywa  odtąd swoje kawiarni  „Kawiarnia Postępu“ (*Caffe del progresso*). Jako  godzinie 10- j wywiesi  rzeczywiście ten s. yll nad wej iem. M lody Toska czyk, w towarzystwie Rzymskich oficerów gwardyi narodowéj, uda  si  znou do kawiarni, gdzie także przyby  Ciceroacchio, i pokój całkiem przywrócony zosta . Popiersie Piusa IX miało być odniesione na powrót z uroczystości. Rzecz cała zakończy『a si  najgrzeczniejszym i najprzywoitszym sposobem.

Neapol, 9 listopada.

Powstanie w Kalabryi można już uwa a  za przytumione. Liczba rozstrzelanych powsta ci wynosi osm.

Anglia za adac miała oddalenia ze słu by Jenerała Landi, który powa y si  otworzy  korrespondencję angielską, co przeznaczona b  d c do Malty, przechodzic miała przez Messynę.

Flota Neapolitańska w Sycylii stoi gotowa do odpływnictwa.

Odkryto w la nie w Pompei dom, który swém bogactwem i elegancja przechodzi wszystko, co dotąd było odkopane. Ale to szeregiem jest rzadkiem, że ten dom ma 2-gie i 3-cie piętro, do których prowadz a bardzo szerokie schody; należał on musiał do jakiego Senatora Pompei.

Turyn, 8 listopada a.

Monsignor Corboli, Prałat Jego Si iatobliwo ci, i Signor Martini, Szambelan Jego Cesarskiej Wysokości Xięcia Toskańskiego, podpisali 3-go tego miesiąca, w Ministerium spraw zagranicznych J. K. Mości Króla Sardynijskiego, następujące o wiadczanie: Art. 1. Ustanawia się Związek celny między posiadko ciami Państwa Kościelnego, Sardynii, Toskanii i Lukki, który ma być doprowadzony do skutku za pośrednictwem wyznaczonych na to Komisarzy ze strony umawiających się mocarstw, dla u lo zenia ogolnej celnej taryfy i porozumienia się wzgl dem por zduowego rozdziału ogolnych doehodów. Art. 2. Przy pierwotnym projekcie taryfy i przy następujących j j zmianach, należy mieć na uwadze rozszerzenie wolności handlu, o ilejto da się pogodzi  z ogolnemi interesami. Art. 3. Czas i miejsce dla zgromadzenia Kongressu wj ej w spomnianych Komissarzy, maj y by  niezwłocznie oznaczone, po otrzymaniu wiadomości o ostatecznych zamiarach Króla Obojga Sycylii i Jego Kr. Mości Xięcia Modeny, wzgl dem ich przystapienia do tego  Związku.

Parma, 10 Listopada.

Ary. Xi cza Maria-Ludwika, Xi cza Parmeńska, wróciła dzisiaj w zdrowiu po zdanem do swojej stolicy, po pięciu-miesiecznej nieobecności.

S Y R Y A.

Bejrut, 24 października.

Przybyli tu PP. Llalemand i Bore, których Posel francuski w Konstantynopolu wys at tu z polecenia Guizota dla zbadania Libanu i wyjednania Maronitom zadosyć-uczynienia.

Nadesz la tu wiadomości, która wszedzie gdzieindziej, nie na Wschodzie, smieszna by  si  zdawała. Zwyci zka armia Osmana-Baszy, w pochodzie z Kurdystanu do Bejrutu, została między Orf i i Alepem przez robojuik w arabskich napadniętą i całkiem zrabowaną.

Beder-Han-Bej zosta  zupelnie ułaskawiony i pozwolono mu wr ci  do ojczyzny swojej, widowni okru cienstw, jakich się na Chr stianach dopuszcza .